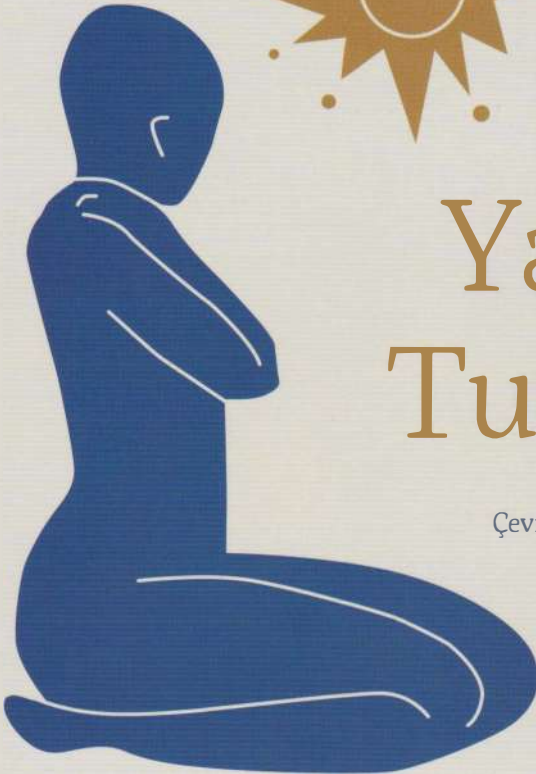

Annie
Ernaux

Yalın
Tutku

Çeviri: Yaşar Avunç

ROMAN

2. BASKI

♥ can
çağdaş

ANNIE ERNAUX

YALIN
TUTKU

Can Çağdaş

Yalın Tutku, Annie Ernaux

Fransızca aslından çeviren: Yaşar Avunç

Passion simple

İlk baskı: Éditions Gallimard, 1991

Bu çeviriye kaynak alınan baskı: Folio, 2008

© 1991, Éditions Gallimard, Paris

© 2022, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2022

2. basım: Nisan 2022, İstanbul

Bu kitabın 2. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Dizi Editörü: Cem Alpan

Editör: Şirin Etik

Düzeltili: Melis Oflas

Mizanpaj: Emin Petek

Sanat yönetmeni ve dizi tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak uygulama: Beyza Ceylan / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Türkmenler Matbaacılık Reklam San. ve Tic. Ltd. Şti.

Maltepe Mah. Gümüşsuyu Cad. No: 16-18

Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 43087

ISBN 978-975-07-5595-8

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25 Sarıyer/İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

ANNIE ERNAUX
YALIN
TUTKU

ROMAN

Fransızca aslından çeviren

Yaşar Avunç

♥can

Annie Ernaux'nun Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

***Seneler*, 2021**

***Babamın Yeri*, 2022**

ANNIE ERNAUX, 1 Eylül 1940'ta, Lillebonne'da, işçi sınıfına mensup bir ailede doğdu; çocukluğunu Yvetot, Normandiya'da geçirdi. Mazbut bir sosyal çevrede büyüdü, edebiyat öğrenimi gördü ve uzun yıllar boyunca edebiyat öğretmenliği yaptı. Kişisel deneyimle toplumsal tarihi birleştiren unsurları daha ilk romanı *Armoires vides*'le (Boş Dolaplar) ortaya koydu. Sınıf atlama, evlilik, kadın özgürlüğü, cinsellik, kürtaj, hastalık, yaşlılık ve ölüm gibi meseleleri kendi deneyimleri üzerinden aktarırken, arka planda daima toplumsal yaşam ve onu oluşturan kültürel, siyasî, tarihî olaylara yer vererek, "toplumsal bellek" yazını olarak nitelenebilecek eserlere imza attı; başta Renaudot Ödülü olmak üzere birçok ödüle değer görüldü. Hâlâ Cergy'de yaşamaktadır.

YAŞAR AVUNÇ, 3 Ağustos 1927'de, Bursa'da doğdu. 1946'da Balıkesir Lisesi'ni, 1951'de İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Roman ve Fransız Filolojisi Bölümü'nü bitirdi. 1952-1954 yılları arasında, Saarland Üniversitesi Avrupa Enstitüsü'nde eğitim gördü. Türkiye'ye döndükten sonra bankacılık sektöründe şube müdürlüğünden yönetim kurulu üyeliğine kadar çeşitli kademelerde görev yaptı. Emekli olduktan sonra, 1990 yılında çevirmenliğe başladı. Bugüne kadar Fransızcadan Türkçeye otuzun üzerinde roman, deneme, anı kitabı çevirdi. 2008 yılında, Çeviri Derneği tarafından kendisine Çeviri Onur Ödülü verildi.

“*Nous deux* adlı dergi,
Sade'dan daha müstehcen.”

Roland Barthes

Bu yaz televizyonda, Canal Plus'de ilk kez bir porno film izledim. Bir dekoderim yok; ekrandaki görüntüler bulanıktı, konuşmaların yerini alan tuhaf efektler, cızırtılar, şapırtılar, başka türlü bir dil, yumuşak ve kesintisiz. Korseli ve çoraplı bir kadın silueti ile bir erkek seçiliyordu. Ne döndüğü anlaşılmıyordu, jestlerden, eylemlerden herhangi bir şey kestirmek olanaksızdı. Erkek kadına yaklaştı. Yakın plan bir görüntü ortaya çıktı, ekranın parlıları arasında kadının cinsel organı apaçık göründü, ardından da erkeğin ereksiyon halindeki, kadınınkinin içine giren cinsel organı. Her iki organın gidiş gelişleri değişik açılardan çok uzun bir süre gösterildi. Kamış, erkeğin avucunda yeniden belirdi ve sperm kadının göbeğine yayıldı. Kuşkusuz, insan bu görüntüye alışıyor, ilk kez görmek sarsıcı. Birçok yüzyıl geride kalmış, yüzlerce kuşak gelip geçmiş, ancak şimdi izleyebiliyoruz bir erkek cinsel organı ile bir kadın cinsel organının birleşmesini, spermi – eskiden neredeyse ölecek duruma gelmeden bakılamayan şey, şimdi tokalaşmak kadar kolay görülüyor.

Bence yazmak da buna yönelmeliydi, cinsel birleşme sahnesinin yarattığı bu etkiye, bu bunaltıya ve bu şaşkınlığa, ahlak yargılarının askıya alınmasına.

Geçen yılın eylül ayından bu yana bir erkeği, bana telefon etmesini, evime gelmesini beklemekten başka bir şey yapmadım. Markete, sinemaya gidiyor, kuru temizleyiciye giysiler götürüyor, okuyor, ödev kâğıtlarına bakıyor, tamamen eskisi gibi davranıyordum ama bu eylemlere uzun süredir alışık olmasaydım, fevkalade bir çaba harcamadan hiçbirini yapamazdım. Özellikle konuşurken, eski gücümle yaşadığımı sanıyordum. Düşüncemin yahut irademim gerçek bir katkısı olmaksızın, sözcükler ve tümceler, hatta kahkahalar dökülüyordu ağızımdan. Zaten yaptıklarımı, gördüğüm filmleri, karşılaştığım insanları artık belli belirsiz anımsıyorum. Davranışlarımdan tümü yapaydı. İrademi, isteğimi ve insan zekâsı denen şeyi (öngörmek, artıları, eksileri, sonuçları değerlendirmek) kullandığım başlıca eylemlerin hepsi bu adamla ilişkiliydi:

gazetelerde onun ülkesi hakkında yazıları
okumak (yabancıydı)
giyim kuşam eşyalarını, makyaj malzemelerini seçmek
ona mektup yazmak
yatak çarşafalarını değiştirmek ve odaya çiçekler koymak

bir dahaki sefere, muhtemelen ilgisini çekebilecek şeyi söylemeyi unutmamak için not etmek

birlikte geçireceğimiz gece için viski, meyve ve başka ufak tefek yiyecekler almak
geldiğinde hangi odada sevişeceğimizi tasarlama

Konuşmalar sırasında kayıtsız kalmadığım tek konu bu adam, onun görevi, geldiği ülke, gittiği yerlerdi. Benimle konuşan kişi söylediklerine karşı ilgimin ansızın artmasının onun anlatma biçimine bağlı olmadığı gibi, konunun kendisiyle ilgili olmadığını bilmiyordu, halbuki dikkatimi çeken şey, A.'nın on yıl önce bir gün, onunla tanışmadan evvel, Havana'da görevdeyken belki de karşımdaki kişinin bana zengin ayrıntılarla anlattığı "Fiorendito"ya, o gece kulübüne gitmiş olmasıydı. Aynı şekilde, okurken üzerinde durduğum tümceler kadın-erkek ilişkileriyle ilgiliydi. Bunlar bana A. hakkında bir şeyler öğretiyor gibi geliyor ve öyle olduklarına inanmak istediğim şeylere belli bir anlam kazandırıyorlardı. Örneğin, Grossman'ın *Yaşam ve Yazgı* adlı romanında, "sevdiğimiz zaman öpüşürken gözlerimizi kapatırız" cümlesini okuyunca, böyle öptüğü için A.'nın beni sevdiğini düşünüyordum. Kitabın geri kalan bölümü, bir yıl boyunca kendimi oyalama, iki buluşma arasındaki zamanı doldurma aracına dönüşmüştü.

Benim için tek bir gelecek vardı, o da yeni randevu saptamak üzere hep bir sonraki telefonun çalmasıydı. İş yükümlülüklerimin dışında –ki o bunların saatlerini bili-

yordu– ben yokken telefon eder de kaçırırım korkusuyla, evden mümkün olduğunca az çıkıyordum. Elektrik süpürGESİNİ ya da saç kurutma makinesini, telefon sesini duymamı engelleyebilir diye çalıştırmaktan kaçınıyordum. Bu telefon sesi beni sık sık, cihazı elime alıp alo deyinceye kadar süren bir umutla bitkin düşürüyordu. Arayanın o olmadığını anlayınca o kadar derin bir hayal kırıklığı yaşıyordum ki telefondaki kişiden nefret ediyordum. A.’nın sesini duyar duymaz, o belirsiz, o acılı, o kuşkusuz kıskanç bekleyişim çabucak sona eriyor, önce çıldırıp sonra bir anda yeniden normale döndüğüm hissine kapılıyordum. Aslında bu sesin önemsizliği ve kendi hayatımdaki orantısız önemi beni şaşırtıyordu.

Bir saat sonra geleceğini haber vermişse –bir “fırsat”, yani karısını kuşkulandırmadan gecikmek için bir bahane bulmuşsa– duş almak, bardakları çıkarmak, oje sürmek, yerleri silmek gibi sıraya koyamadığım işleri yapmak için coşkulu bir enerjiyle doluyor, düşünmeden, hatta istek duymadan (cinsel doyuma ulaşabilir miyim diye kendi kendime soracak kadar) başka bir beklenti içine giriyordum. Artık kimi beklediğimi bilmiyordum. Arabanın frenini, kapının çarpmasını, beton eşikte ayak seslerini –yaklaşması beni her zaman belirsiz bir dehşete düşürmüştür– işiteceğim o an kısıvrak bağlamıştı beni.

Telefon edişiyile geliş arasında üç ya da dört gün gibi daha uzun bir süre varsa, onu görmeden önce yapmam gereken bütün işleri, gitmem gereken dost yemeklerini tiksintiyle gözümün önünde canlandırıyordum. Onu beklemekten başka yapacak bir işimin olmamasını istiyordum. Buluşmamızı engelleyecek herhangi bir şey çıkabilir diye gitgide çoğalan bir saplantı içinde yaşıyordum. Bir gün öğleden sonra arabamla eve dönüyordum, o da yarım saat sonra gelecekti, o an bir anda bir şeye

çarpabileceğimi düşündüm. Hemen ardından: “Durur muydum bilmiyorum.”¹

Makyajımı yapıp saçlarımı taradıktan ve evi topladıktan sonra zamanım kalsa bile okuyamıyor ya da ödevlere bakamıyordum. Bir bakıma A.’yı beklemekten başka bir şeye vermek istemiyordum aklımı: Bu bekleyişi berbat etmemeliydim. Çoğunlukla bir kâğıda tarihi, saati kaydederek “gelecek” yazıyor, başka cümlelerle de ya gelmezse, isteği azalmışsa gibi düşüncelerin verdiği korkuları dile getiriyordum. Akşamları o kâğıdı yeniden alıp bu kez üzerine “geldi” yazıyor, buluşmamızın ayrıntılarını düzensiz bir biçimde not ediyordum. İki paragrafından biri önce, öteki sonra yazılmış, birbiri ardına, kesintisiz okunan bu karalamalara şaşkın şaşkın bakıyordum. İkisi arasında, saptamaya çalıştığım yazı da dahil olmak üzere, diğer her şeyi gülünç kılan sözler ve jestler vardı. Arabadan çıkan iki gürültü, Renault 25’inin fren sesi ve yeniden kalkış sesi arasında geçen zaman içinde, hayatımda öğleden sonraları bu adamla yatakta olmaktan daha önemli bir şey gerçekleşmediğine emindim. Ne çocuk sahibi olmak ne sınavlarda başarı kazanmak ne uzak yolculuklara çıkmak bu kadar önemliydi.

Bu ancak birkaç saat sürüyordu. Saatimi takmıyordum, o gelmeden hemen önce çıkarıyordum. Onunkisi

1. Bir arzuyu çoğu kez, yol açabileceğim ya da kurbanı olabileceğim bir kaza, bir hastalık, az çok trajik bir şeyle dengeleme alışkanlığım var. Bunun bedelini hayal gücümle ödemeyi kabul edip etmediğimi bilmek, arzusun gücünü –belki aynı zamanda yazgıya meydan okumanın gücünü– ölçmenin oldukça emin bir yoludur: “Yazmakta olduğum şeyi tamamlamayı başarabilirsem, evimin yanması bana vız gelir.” (Aksi belirtilmedikçe tüm notlar yazara aittir.)

hep kolunda oluyordu, ona gizlice bakacağı ânı gözlüyordum. Buz almak için mutfağa gittiğimde gözlerimi kapının üstünde asılı duvar saatine çevirip düşünüyordum: “İki saatten fazla olmuş”, “bir saat” ya da “bir saat sonra ben burada olacağım, o ise gitmiş olacak.” Şaşkınlık içinde kendime soruyordum: “Şimdiki zaman nerede?”

Gitmeden önce yavaş yavaş giyiniyordu. Gömlek düğmelerini ilikleyişini, çoraplarını, külotunu, pantolonunu giyişini, kravatını bağlamak için aynaya dönüşünü izliyordum. Ceketini giyince her şey bitmiş olacaktı. İçimden geçen zamandan başka bir şey değildim artık.

O gider gitmez üzerime çöken yorgunluğun içinde donup kalıyordum. Ortalığı hemen toplamıyordum. Bardaklara, arta kalanlarla birlikte tabaklara, izmarit dolu kül tablasına, koridora, odaya saçılmış giysilere, çamaşırlara, yere sarkmış çarşaflara bakıp duruyordum. Her bir nesnenin bir jesti, bir ânı imlediği, bir müzedeki herhangi birinin karşısında hiçbir zaman duyamayacağım güç ve acıdan bir tablo oluşturan bu dağınıklığı olduğu gibi saklamak isterdim. Doğal olarak, onun spermini içimde saklamak için ertesi günden önce yıkanmıyordum.

Kaç kez seviştığımızı hesaplıyordum. Her defasında ilişkimize bir şeyin daha eklendiği hissine kapılıyordum, fakat bizi birbirimizden kesinlikle ayıracak olan da bu jest ve haz birikimiydi. Bir arzu sermayesini tüketiyorduk. Fiziksel yoğunluk düzeyinde kazanılan, zaman düzeyinde yitiriliyordu.

Onun bedeninde uyuyormuş gibi hissettiğim bir yarı uykuya dalıyordum. Ertesi gün, daha önceki bir okşayışın, söylediği bir sözcüğün yinelendiği bir uyusukluk içinde yaşıyordum. Fransızca müstehcen sözcükler bilmiyordu ya da kullanmak istemiyordu çünkü bunlar

onun için toplum içinde yasak olan sözcükler değildi, diğer sözcükler kadar masumdu (onun dilindeki argo sözcükler de bana öyle gelirdi). Metroda, markette, “Ağzınla benimkini okşa,” diye mırıldandığını duymuştum. Bir kez Opéra istasyonunda, düşlere dalıp farkına varmadan, binmem gereken metroyu kaçırmıştım.

Son buluşmamızın üzerinden zaman geçtikte, uzaklaştıkça bu uyuşukluk hali dağılıyor, telefon sesini gitgide daha fazla acı ve kaygıyla beklemeye başlıyordum. Eskiden, sınavlara ne kadar ara vermişsem başaramayacağımdan o ölçüde emin olurdum, şimdi de beni telefonla aramadığı günler ne kadar çok sürüp giderse, bıraktığımdan o ölçüde emin oluyordum.

Onun yokluğunda, mutlu anlarım sadece yeni giysiler, küpeler, çoraplar aldığım anlardı; bunları evde, aynanın önünde deniyordum, ideal olan –ki bu olanaksızdı– beni her defasında değişik bir kıyafetle görmesiydi. Yeni bluzumu ya da ayakkabılarımı evden ayrılmadan önce güçbela beş dakika görüyordu. Bir başka kadına duyabileceği yeni bir arzu karşısında giysilerin yararsız olduğunu da biliyordum. Ama daha önce gördüğü bir kıyafetle karşısına çıkmak bana bir hata, onunla ilişkim süresince meylettiğim bir çeşit mükemmellik çabasında bir gevşeme gibi geliyordu. Aynı mükemmellik arzusuyla, büyük bir süpermarkette *Fiziksel Aşk Teknikleri* adlı kitabı karıştırdım. Başlığın altında “700.000 adet” yazıyordu.

Çoğu zaman bu tutkuyu bir kitap yazıyormuş gibi yaşadığım izlenimine kapılıyordum: her sahnede aynı

başarı ihtiyacı, her ayrıntıda aynı kaygı. Ve bu tutkunun peşinden sonuna kadar gittikten sonra, “sonuna” sözcüğüne belirli bir anlam yüklemeksizin, ölmeyi umursamayacağım düşüncesi, çünkü bunu yazmayı bitirdikten birkaç ay sonra ölebilirdim.

Sık görüştüğüm insanların önünde, saplantımı sözlerime yansıtılmaya çalışıyordum fakat bu sürekli sürdürülmesi güç bir dikkat gerektiriyordu. Kuaförde konuşkan bir kadına rastlamıştım, başı lavabonun içine doğru eğik vaziyette, "Sinir tedavisi görüyorum," deyinceye kadar herkes kendisine normal yanıtlar veriyordu. Personel hemen, çaktırmadan, bu önüne geçilmez itiraf bir akıl bozukluğunun kanıtıymış gibi, kadına soğuk bir mesafeye yanıt vermeye başladı. "Bir tutku yaşıyorum," demiş olsam aynı şekilde anormal görünmekten korkmuştum. Bununla birlikte, bir süpermarketin kasasında, bir bankada, başka kadınların arasında olduğum zamanlar, onların da zihninde benimki gibi bir erkek var mı, yoksa böyle yaşamayı –yani daha önceki yaşamım gibi–, sadece hafta sonlarını, restorana gitmeyi, spor seansını ya da çocuklarının sınav sonuçlarını bekleyerek yaşamayı nasıl sürdürüyorlar diye soruyordum kendime: Tüm bunlar benim için yorucu ya da güç şeylerdi artık.

Bir kadının ya da bir erkeğin "falanla çılgınca bir aşk" ya da "filanla çok güçlü bir ilişki" yaşamakta olduğunu, yaşadığını itiraf etmesi gibi, sır verme bahanesiyle, kimi

zaman içimi dökmek istiyordum. Dertleşmenin verdiği coşku geçince, az da olsa kendimi salıverdiğim için kendime kızıyordum. Karşımdakinin sözlerine sürekli, “Ben de, benim için de öyle, ben de aynısını yaptım vb.” diye yanıt verdiğim bu konuşmalar, ansızın tutkumun gerçekliğine yabancı görünüyordular. Hatta bu iç döküşlerde yiten bir şey vardı.

Kimi zaman evimde kalan üniversite öğrencisi oğullarıma, bana ilişkiyi kolayca sürdürmemi sağlayan en rahat uygulamayı açıklamıştım sadece. Böylelikle, eve dönüp dönemeyeceklerini öğrenmek için önceden telefon etmeleri, evdeyseler de, A. geleceğini bildirdiğinde evden ayrılmaları gerekiyordu. Bu anlaşma –en azından dışarıdan– herhangi bir güçlüğe neden olmuyordu. Ama ilişkiyi çocuklarımdan tümüyle gizli tutmayı yeğledim, tıpkı daha önce flörtlerimi, maceralarımı ailemden daima gizlediğim gibi. Kuşkusuz, yargılarından kaçınmak istediğim için. Ayrıca ebeveynler ve çocuklar, kendilerine en yakın ama sonsuza dek en yasaklı kişilerin cinselliğini rahatsızlık duymadan kabul edebilecek en son kişilerdir. Bırakın, çocuklar annelerinin o dalgın bakışlarında, o boş sessizliğinde gizlenen şu gerçeği yadsınsın: Kimi zaman çocuklarına verdiği değer, erkek kedilerin peşinde koşmaya can atan dişi kedilerin yavrularına verdiği değerden daha fazla değildir.¹

1. *Marie Claire* dergisinde kendileriyle yapılan söyleşilerde gençler, ayrılmış ya da boşanmış olan annelerinin aşklarını kesinlikle kabul etmiyorlar. Bir kız, öfkeyle şunları söylüyor: “Annemin sevgilileri sadece onun düş kurmasına hizmet etti.” Bundan daha iyi bir hizmet olur mu?

Bu süre içinde bir kez bile klasik müzik dinlemedim, şarkıları yeğliyordum. Önceleri hiç önemsemediğim, en duygusal olanları beni altüst ediyordu. Bunlar tutkunun salt, aynı zamanda evrensel olduğunu dobra dobra anlatıyordu. Sylvie Vartan'ın, "C'est fatal, animal"¹ adlı şarkıyı söylediğini duyduğumda, bunu yaşayan tek kişi olmadığımdan emindim. Şarkılar yaşadığım şeye eşlik ediyor, onu meşrulaştırıyordu.

kadın dergilerinde önce yıldız falını okuyordum.

hikâyemi içerdiğine inandığım falanca filmi hemen görmek istiyordu canım, ama Oshima'nın *Duyular İmparatorluğu* gibi çok eski bir film söz konusuysa ve artık hiçbir yerde gösterilmiyorsa derin bir hayal kırıklığına uğruyordum.

aşam beni araması dileğiyle, metro koridorlarında oturan erkeklere ve kadınlara para veriyordum. Saptadığım bir tarihten önce beni gelip

1. (Fr.) Bu ölümcül, hayvan. (Ç.N.)

görürse, Secours Populaire'e¹ 200 frank göndereceğime söz verdim. Alışık olduğum yaşam tarzımın aksine, paramı kolayca sokağa atıyordum. Bu bana genel, gerekli, A.'ya olan tutkumdan ayrılmaz bir masraf gibi geliyordu; buna düş ve bekleyiş içinde harcadığım zaman ve doğal olarak beden de dahildi: Yorgunluktan bitkin düşünceye dek sevişmek, son kez yapıyormuşçasına. (Son kez olmadığını kim garanti edebilir ki?)

bir öğleden sonra, o bendeyken, oturma odasındaki halının üstüne çok sıcak bir cezve koyarak atkı çözüğü ipliklerine kadar yaktım. Hiç önemsememiştim. Hatta bu yanık izini her gördüğümde, onunla geçirdiğim o öğleden sonrasıyı anımsayarak mutlu oluyordum.

günlük yaşamın sıkıntıları beni rahatsız etmiyordu. A. (kuşkusuz, evli erkeklere özgü bir tedbir olarak) bana mektup göndermediği için, iki ay süren postacıların grevi umurumda değildi. Tıkanan trafikte, banka gişesinde rahat rahat bekliyor, memurların beni asık suratla karşılamalarına kızmıyordum. Hiçbir şey beni sabırsızlandırmıyordu. İnsanlara karşı şefkat, acıma ve kardeşlik karışımı bir duygu hissediyordum. Banklara uzanmış marjinaleri, fahişelerin müşterilerini, Harlequin'den çıkma ucuz bir aşk hikâyesine dalan bir kadın yolcuğu anlıyordum (Ama içimde onlara benzer ne bulunduğunu bilemiyordum).

bir kez çırılçıplak vaziyette buzdolabından

1. Fransa'da 1945'ten bu yana yoksullar adına faaliyet gösteren, kâr amacı gütmeyen bir yardım kuruluşu. (Y.N.)

bira almaya giderken, çocukluğumda oturduğumuz mahallede, öğleden sonraları evlerine gizlice adam alan bekâr ya da evli, çocuklu kadınları anımsadım (her şeyi dinleniyordu – komşular onları uygunsuz davrandıkları için mi yoksa cam silecek yerde gündüz saatlerini keyiflerine ayırdıkları için mi kınıyorlardı, bunu çözmek olanaksızdı).

Geçen bunca zamanda tutkumu romanesk biçimde yaşadığım izlenimi içindeydim, ama şimdi onu hangi biçimde yazdığımı bilmiyorum; kadın dergilerinde görüldüğü gibi bir tanıklık mı, sırdaşlık mı, manifesto ya da tutanak mı, hatta metin yorumu mu bilmiyorum.

Ben bir ilişkiyi öykülemiyorum, “11 Kasım’da geldi” gibi kesin ya da “haftalar geçti” gibi yaklaşık bir kronoloji içinde (yarısı benden kaçan) bir hikâyeye de anlatmıyorum. Bu ilişkide benim için kronoloji yoktu; sadece onun varlığını ya da yokluğunu biliyordum. “Her zaman” ile “bir gün” arasında durmadan gidip gelen bir tutkunun işaretlerini biriktiriyorum, bu envanter söz konusu tutkunun gerçekliğine ulaşmamı sağlayacakmış gibi. Doğal olarak, burada olayların sıralanışında ve betimlenişinde, o anda deneyimlemenin değil de bir şeyleri yaşadktan sonra başkalarına ya da kendine anlatmanın yolu olan ironi ya da alay yok.

Tutkumun kökenine gelince, onu ne bir psikanalistin yeniden oluşturmamı isteyeceği uzak ya da yakın ta-

rihimde ne de çocukluğumdan bu yana beni etkileyen, kültürel duygu örneklerinde (*Rüzgâr Gibi Geçti*, *Phèdre* ya da Piaf'ın şarkıları, Oidipus kompleksi kadar belirleyicidir) aramak niyetindeyim. Tutkumu açıklamak değil –bu, onu bir hata ya da gerekçelendirilmesi gereken bir kargaşa olarak kabul etmek anlamına gelir– sadece sergilemek istiyorum.

Belki de hesaba katılacak veriler ancak somut verilerdir, bunu deneyimlemem için gerekense zaman ve özgürlüktür.

Saint-Laurent takımlarını, Cerruti kravatlarını ve büyük arabaları seviyordu. Hızlı araba sürüyordu, farları yakıp söndürerek, konuşmadan, kendini tamamen özgürlüğe bırakmış gibi, iyi giyimli, bir Fransız otoyolunda egemen konumda, Doğu ülkelerinin birinden gelen biri. Alain Delon'a benzetilmekten hoşlanıyordu. Bir yabancı söz konusu olduğunda ne kadar doğru analiz edilebilirse, entelektüel ve sanatsal konulara saygı duymasına karşın, onlarla ilgisi olmadığını tahmin ediyordum. Televizyonda spor müsabakalarını ve *Santa Barbara*'yı izlemeyi yeğliyordu. Bütün bunlar bana vız geliyordu. Kuşkusuz, bir yabancı olan A.'nın beğenilerini her şeyden önce kültürel farklılık olarak görebiliyordum, oysa aynı beğeniler bana bir Fransız söz konusu olduğunda başta toplumsal farklılık olarak görünecekti. Ya da belki A.'da kendimin “en

sonradan görme” yanını bulmak hoşuma gidiyordu: Elbiselere, plaklara ve seyahatlere hevesli, böyle imkânlarla sahip arkadaşlarımla arasında bunlardan yoksun bir gençtim – tıpkı bir zamanlar tüm halkıyla bunlardan yoksun kalan, Avrupa vitrinlerindeki güzel gömleklere, videolara sahip olmaktan başka bir şey düşünmeyen A. gibi.¹

Doğu Bloku ülkelerinde âdet olduğu üzere çok içiyordu. Otoyolda giderken bir kaza yapmaktan korksam da bana itici gelmiyordu. Hatta sendelesen ya da beni öperken geçirse bile. Tersine, bir bayağılığın başlangıcında onunla bir olmak beni mutlu ediyordu.

Benimle ilişkisinin niteliğini bilmiyordum. Başlangıçta kimi ipuçlarına –mutlu haline ve bana bakarkenki suskunluğuna, “Arabayı deli gibi sürdüm,” deyişine, bana çocukluğunu anlatmasına– dayanarak, onun da benimle aynı tutkuyu duyduğu sonucuna varmıştım. Bu inanç sonradan sarsılmıştı. Bana daha ihtiyatlı, açılmaya daha az meyilli görünüyordu – ama fikrimi değiştirmem için babasından, on iki yaşında ormanda topladığı ahududulardan söz etmesi yeterliydi. Artık bana hiçbir şey armağan etmiyordu – dostlardan çiçek ya da bir kitap aldığımda, bana ilgi göstermeyi gereksiz bulduğunu düşünüyor ama hemen, “Bana arzusunu hediye ediyor,” diyordum. Kıskançlığının belirtisi sandığım cümleleri hevesle not ediyordum, ki bunlar bence aşkın tek kanıtıydı. Bir süre sonra, “Noel’de bir yere gidiyor musun?” cümlesinin bir buluşma ayarlamak ya da ayarlamamak için sorulmuş sı-

1. Bu adam dünyanın bir yerinde yaşamayı sürdürüyor. Onu daha fazla benimleyemem, kimliğini ortaya çıkarabilecek ipuçları veremem. Kararlılıkla “hayatını yaşıyor”, yani onun için bu yaşamdan daha önemli bir yapıt yok. Benim için başka türlü olması, bana onun kimliğini açıklamama izin vermiyor. O benim kitabımda değil, sadece yaşamımda yer almayı seçti.

radan ya da pratik bir soru olduğunu fark ettim, biriyle kayak yapmaya gidip gitmeyeceğimi öğrenmeye yönelik dolaylı bir yol değildi (belki başka bir kadını görmek istiyordu da benim gitmemi diliyordu). Sevişmekle geçen bu öğleden sonralarının onun için ne anlama geldiğini soruyordum kendime sık sık. Kuşkusuz, tam olarak sevişmekten başka bir şey değil. Ne olursa olsun, ek nedenler aramanın yararı yoktu, sadece bir tek şeyden emin olabiliyordum: arzusundan ya da isteksizliğinden. Su götürmez tek gerçek cinsel organına bakıldığında anlaşılıyordu.

Yabancı olması, yalnızca turistik yanını, klişelerini bildiğim bir kültürle yoğrulmuş davranışlarına ilişkin herhangi bir yorum yapmayı daha da güçleştiriyordu. Başlangıçta, karşılıklı anlaşmamıza konan bu apaçık sınırlar karşısında cesaretim kırılmış ve o Fransızca'yı yeterince iyi konuştuğu halde, benim onun dilini konuşmadığım gerçeğiyle de pekiştirilmişti. Sonra, bu durumun beni, aramızda tam bir iletişim, hatta bir kaynaşmanın mümkün olabileceğini sanma yanılışmasından kurtardığını kabul ettim. Fransızcanın alışılmış kullanımına göre onun Fransızcasının gösterdiği hafif farklılıkta, bazen bir sözcüğe yüklediği anlam konusunda hissettiğim tereddütte, her an söz alışverişlerimizdeki yaklaşıklığı ölçüyordum. Sonunda donukluk ve şaşkınlık içinde keşfedilen bir şeyi, başlangıcından bu yana aralıksız, tamamen ayırdına vararak yaşama şansım olmuştu: Sevilen erkek bir yabancı.

Evli olmasının bana dayattığı kısıtlamalar –ona telefon etmemek – mektup göndermemek – izah edemeyeceği için armağan yollamamak – daima onun özgürlük olanaklarına bağlı olmak– beni isyan ettirmedi.

Ona yazdığım mektupları evden çıkarken veriyordum. Okur okumaz bunları küçük parçalara bölüp otolda atabileceğinden kuşkulananmak, yazmayı sürdürmemi engellemiyordu.

Giysilerinde benden bir iz kalmamasına dikkat ediyor, vücudunda da iz bırakmıyordum. Bunları karısıyla arasında herhangi bir olay çıkmasını önleme arzusunun yanı sıra, beni terk etmesine neden olabilecek bir kin beslememesi için de yapıyordum. Aynı nedenle, karısıyla dolaştığı yerlerde onunla karşılaşmaktan kaçınıyordum. Kadının karşısında, istemdişi bir hareketle –ensesini okşamak, kıyafetinin bir yerini düzeltmek– aramızdaki bağı ele vermekten korkuyordum. (Ayrıca karısını her gördüğümde olduğu gibi, A.'nın onunla seviştiğini hayal ederek boş yere acı çekmek istemiyordum – ki kadını önemsiz bulmamın, belki de “elinin altında” olduğu için A.'nın onunla seviştiğini düşünmenin, böyle bir imgenin yaratacağı işkenceye bir yararı dokunmazdı.)

Üstelik bu kısıtlamalar bir beklenti ve arzu kaynağıydı. Beni hep nasıl çalıştığı kestirilemeyen telefon kulübe-lerinden aradığı için, ahizeyi kaldırdığımda çoğunlukla ses gelmiyordu. Zamanla, bu “sahte” aramanın “gerçek” olan- dan en fazla on beş dakika önce geldiğini, A.'nın bu süre zarfında çalışan bir makine bulmak için çabaladığını öğrendim. O ilk ve sessiz çağrı, sesinin müjdecisi, (nadiren gerçekleşen) kesin bir mutluluk vaadiydi; adımı söyleyip, “Görüşebilir miyiz?” diye soracağı ikinci aramayla birinci arasındaki zaman, olabilecek en güzel anlardan biriydi.

Akşamları televizyonun karşısında kendi kendime, o da benimle aynı programı ya da aynı filmi izliyor olabilir mi diye soruyor, özellikle konu aşk veya erotizmse senar-

yo bizim durumumuzla örtüşüyor mu diye merak ediyordum. *La Femme d'à côté* [Komşu Kadın]¹ adlı filmi, karakterlerin yerine bizi koyarak izlediğini hayal ediyordum. Bana bu filmi gerçekten izlediğini söylese, bunu o akşam bizim için seçtiğine ve ekrana aktarılan hikâyemizin ona daha güzel, herhalde daha doğru görünmüş olduğuna inanma eğilimim vardı. (Sinemada evlilik dışı tüm tutkular her zaman kötü sonuçlandığı için, ilişkimizin ona tehlikeli görünebileceği fikrini haliyle çabucak reddediyordum.²)

Kimi zaman, kendi kendime, belki bütün gününü bir saniye bile beni düşünmeden geçiriyor diyordum. Kalktığını, kahvesini içtiğini, konuştuğunu, güldüğünü gözümün önüne getiriyordum, sanki ben yokmuşum gibi. Kendi saplantıyla hiç uyuşmayan bu durum beni şaşkına çeviriyordu. Bu nasıl mümkün olabilirdi? Gerçi sabahtan akşama dek aklımdan çıkmadığını öğrense o bile şaşırırdı. Benim tutumumu ya da onunkini daha doğru bulmak için hiçbir neden yoktu. Bir bakıma, ben ondan daha şanslıydım.

Paris'te yürürken, işi başından aşkın üst düzey bir yöneticiye benzeyen yalnız bir adamın kullandığı büyük arabaların geçtiğini görünce, A.'nın bu adamlardan ne eksik ne de fazla olduğunu, önceliği kariyerine ayıran, iki ya

1. 1981 yapımı bir François Truffaut filmi. (Y.N.)

2. Pialata'nın *Loulou*, Blier'nin *Trop belle pour toi* [O Kız Senin İçin Fazla Güzel] adlı filmleri vb.

da üç yılda bir yeni kadın için erotizm ya da belki bir aşk serüvenine giren bir adam olduğunu anlıyordum. A.'nın benim için, tanımadığım, ilgi duymadığım o BMW ya da Renault 25'lerin içindeki temiz adamlar gibi olduğundan emindim. Ama yürürken, bir sonraki buluşmayı bekler gibi vitrinlerden giysilere, iç çamaşırlarına bakıyordum.

Bu geçici uzaklaşma anları dıştan geliyordu, onları aramıyordum. Tersine, beni saplantımdan kurtarabilecek fırsatlardan, okumalardan, gezintilerden ve önceleri tat aldığım her türlü etkinlikten kaçınıyordum. Müdürümün benden istediği bir ek iş yükünü, adama telefonda neredeyse hakaret ederek, şiddetle geri çevirdim. Hislerime ve tutkuma, onun hayali hikâyelerine sınırsız bir biçimde bağlanmamı engelleyecek şeylere karşı çıkmaya pekâlâ hakkım varmış gibi geliyordu.

Metroda, bekleme salonlarında, insanın hiçbir şey yapmamaya hakkı olduğu her yerde, oturur oturmaz A.'yı düşlemeye dalıyordum. Bu durumun içine girdiğim saniyede beynimde bir mutluluk spazmı gerçekleşiyordu. Sanki beyin aynı imgelerin, aynı anıların sürekli hücumuna uğrayıp diğerleri gibi bir cinsel organ haline gelerek doyuma ulaşabiliyormuş gibi, kendimi fiziksel bir hazza bıraktığımı sanıyordum.

Bunları yazmaktan doğal olarak hiçbir utanç duymuyorum çünkü yazdıkları an, bunları görenin sadece ben olduğum an ile başkaları tarafından okunacakları an arasında geçecek süreyi düşündüm ki bu ikincisi sanıyorum hiçbir zaman gerçekleşmeyecek. O zamana kadar

bir kaza geçirebilir, ölebilirim, bir savaş çıkabilir ya da bir devrim olabilir. İşte bu gecikmeyi hesaba katarak şimdi yazabiliyorum, aşağı yukarı on altı yaşında bütün bir gün boyunca yakıcı güneşe maruz kaldığım, yirmi yaşında doğum kontrol hapı kullanmadan seviştiğim gibi: Sonrasını düşünmeden.

(Dolayısıyla, yaşamı hakkında yazan kişiyi teşhirciye benzetmek yanlış olur, çünkü teşhircinin tek arzusu kendini göstermek ve aynı anda görülmektir.)

Baharda bekleyişim sürekli bir hal aldı. Mayıs ayının başında sıcaklar erkenden bastırmıştı. Sokaklarda yazlık elbiseler belirdi, kafelerin terasları doldu taşı. Boğuk sesli bir kadının söylediği egzotik bir dans şarkısı, "Lambada" duyuluyordu sürekli. Her şey yeni haz olanaklarının habercisiydi, A.'nın bunlardan bensiz yararlanabileceğini düşünüyordum. İşi, Fransa'daki görevi bana tüm kadınların hayranlığını çekebilecek gibi, çok yüksek görünüyordu; kendimi ise, tam tersine, onu yanımda tutacak hiçbir özelliğim olmadığını düşünerek değersizleştiriyordum. Paris'e gittiğimde, hangi semt olursa olsun, onu daima yanında bir kadın, arabasıyla geçerken görmeyi umuyordum. Böyle bir rastlaşmaya karşı kayıtsızmışım gibi, gururla, dimdik yürüyordum. Bunun hiçbir zaman gerçekleşmemesi beni neredeyse daha çok düş kırıklığına uğrattıyordu tabii: O başka yerde, ulaşılamazken, bense onun hayali bakışlarının altında İtalyan Bulvarı'nda ter içinde dolaşıp duruyordum. Onu Sceaux Parkı'na ya da Vincennes Ormanı'na doğru, camları indirilmiş, radyo sesi sonuna kadar açılmış arabasında giderken görür gibi oluyordum.

Bir gün, haftalık bir televizyon dergisinde, Paris'e turne için Küba'dan gelen bir dans grubu hakkında bir

haber okumaya başladım. Haberi yapan kişi, Kübalı kadınların cinsel hazlara düşkünlüğü ve özgürlüğü üstünde duruyordu. Bir fotoğrafta da kendisiyle röportaj yapılan iri, siyah gözlü, uzun, çıplak bacaklı dansçı kadın görülüyordu. Yazıyı okudukça önsezim artıyordu. Sonunda, Küba'yı bilen A.'nın resimdeki dansçı kadına rastladığından emin olmuştum. Onu bu kadınla bir otel odasında görüyordum ve o anda hiçbir şey beni bu sahnenin gerçekdışı olduğuna inandıramazdı. Aksine, bana saçma ve düşünülemez gelen, bunun gerçekleşmemiş olması var sayımıydı.

Görüşmek için telefon ettiğinde, yüzlerce kez beklediğim bu arama hiçbir şey değiştirmiyordu, eskisi gibi acı verici bir gerginlik içinde kalıyordum. Sesinin gerçekliğinin bile beni mutlu edemediği bir duruma gelmiştim. Her şey, sevişmek için birlikte olduğumuz anlar dışında, sonu gelmeyen bir eksiklikti. Üstelik, daha sonra gideceği an bende saplantıya dönüşmüştü. Hazzı gelecekteki bir acı gibi yaşıyordum.

Artık bir çağrının insafına kalmamak, daha fazla acı çekmemek için ilişkiyi kesme arzusu içindeydim ama yapar yapmaz bunun ne anlama geleceğini düşünüyordum: Hiçbir şey beklemeden geçireceğim bir dizi gün. Ne pahasına olursa olsun – ister bir ister birçok kadın bulsun (bu, onu terk etmek isteyişime bağlı acıdan çok daha büyük bir acıydı) devam etmeyi yeğliyordum. Ne var ki bir an için görünen hiçliğin yanında, şimdiki durumum iyi, kıskançlığım kırılgan bir ayrıcalık gibi geliyordu. Bu durumun, bu ayrıcalığın sona ermesini istesem delilik etmiş olurum çünkü bu son, besbelli iradem dışında, o gittiğinde ya da beni bıraktığında bir gün gelecekti.

Onu sadece görmüş olmak için görmeye dayanamadığım için ona dışarıda, insanların arasında rastlama fırsatlarından kaçırıyordum. Bu yüzden, davetli olduğum bir açılışa katılmadım, bununla birlikte bütün akşam, tanıştığımızda bana karşı olduğu gibi, bir kadına karşı güler yüzlü ve şevkli halini hep gözümün önüne getirdim. Sonradan, biri bana o akşam neredeyse in cin top oynuyordu demişti. Bu deyiimi kendi kendime zevkle yineleyerek rahatlamıştım; bir resepsiyonun atmosferi, davetli kadınların sayısı ve sadece karşılaşma şansına –o zaman bir tek kadın yeterliydi–, erkeğin o kadını tavlama isteğine ya da isteksizliğine bağlı olan şey arasında bir ilişki varmış gibi.

Hafta sonları neler yaptığını, nerelere gittiğini tahmin etmeye çalışıyordum. “Şu anda Fontainebleau Ormanı’nda koşuyordur – Deauville yolundadır – karısının yanında plajdadır” vs. diye düşünüyordum. Bilmek beni rahatlatıyordu; kafamda onu falan yerde, falan anda konumlandırmanın beni sadakatsizliğine karşı koruduğunu sanıyordum. (Bu inancı onun kadar güçlü olan bir başka inancıma –çocuklarımın eğlendiği ya da tatil yaptığı yeri bilmemin onları bir kazadan, uyuşturucudan ya da boğulmaktan koruyacağını düşünmek– benzetiyorum.)

O yaz tatile gitmek, sabahları bir otel odasında, önümde ondan hiçbir telefon beklemeden geçireceğim bir gün olduğunu görerek uyanmak istemiyordum. Ne var ki gitmemek, ona olan tutkumu, “Sana deli oluyorum” demekten daha açık bir şekilde itiraf etmekte. Ayrılma arzusuna kapıldığım bir gün, bunun yerine, Floransa için iki ay sonrasına tren ve otel rezervasyonları yap-

tırmaya karar verdim. Onu bırakmak zorunda kalmadığım bu kopma biçiminden son derece memnun oldum. Gidiş vaktinin geldiğini, sanki uzun süre önce başvurduğum, ancak hazırlanamadığım bir sınav zamanı gelip çatmış gibi, bitkinlik ve değersizlik hissi içinde gördüm. Yataklı vagonun kuşetinde, bu kez kendimi sekiz gün sonra Paris'e dönecek aynı trende hayal edip duruyordum: Duyulmamış, neredeyse olanaksız, geleceğe dönük bir mutluluk düşüncesiydi bu (belki Floransa'da ölecektim ve onu bir daha göremeyecektim), Paris'ten gitgide uzaklaşmam korkumu çoğaltıyor, gidişle dönüş arasındaki süreyi bana sonu gelmez, dayanılmaz bir süre gibi hissettiriyordu bana.

En kötü yanı da, beni yeniden Paris'e götürecek treni bekleyerek bütün gün otel odasında kalamamaktı. Tatildeyken alışık olduğum üzere, kültürel geziler, yürüyüşler yaparak yolculuğumun hakkını vermem gerekiyordu. Oltrarno'da, Boboli Bahçesi'nde geziniyor, Piazza San Michelangelo'ya, San Miniato'ya kadar saatlerce yürüyordum. Açık olan tüm kiliselere giriyor, üç dilekte bulunuyor (üçünden yalnızca birinin gerçekleşeceğine inandığım için bu dileklerin hepsi de A. hakkındaydı) ve serinlik, sessizlik içinde oturup sabahtan akşama, sürekli aklıma gelen birçok senaryodan (Floransa'da birlikte kalmak, on yıl sonra bir havaalanında yeniden buluşmak vb.) birini gözümün önüne getiriyordum.

İnsanların, rehber kitapçıklarında her tablonun tarihini, açıklamasını aramalarını anlamıyordum, bunlar kendi yaşamlarıyla ilgisi olmayan şeylerdi. Sanat yapıtlarının benim için sadece tutku bakımından değeri vardı. Badia Kilisesi'ne yeniden gidiyordum çünkü Dante, Beatrice'le orada karşılaşmıştı. Santa Croce'nin yarısı silinmiş freskleri karşısında allak bullak oldum zira bir gün benim öyküm

de onlar gibi olacak, A.'nın ve benim belleğimde solmuş kırıntılara dönüşecekti.

Müzelerde sadece aşkı anlatan şeylere bakıyordum. Çıplak erkek heykelleri dikkatimi çekiyordu. Onlarda, A.'nın omuzlarının, karnının, cinsel organının, özellikle kalçasından kasığına inen o hafif kavisin biçimini buluyordum. Michelangelo'nun *Davud*'undan ayrılamıyordum, erkek bedeninin güzelliğini böyle bir yücelikle gösterenin bir kadın değil de erkek olması, canımı acı verecek denli derecede şaşırtıyordu. Bu, kadınların tahakküm altında olmalarıyla açıklansa bile, bir şey sonsuza dek kaçırılmış gibime geliyordu.¹

Dönerken trende, Floransa sokaklarında yürüyerek, müzeleri gezerek, aklımda hep o, her şeyi onunla görüp, Arno kıyısındaki o gürültülü otelde onunla yemek yiyip uyuyarak tutkumu tam olarak yazmış gibi hissediyordum. Bir adamı seven bir kadının bu öyküsünü, kendi öykümü okumak için geri dönmem yeterliydi. Tek başıma, restorandaki garsonlar dışında kimseyle konuşmadan, A.'nın imgesi hep gözümün önünde geçirdiğim sekiz gün (kadın avcılarının bana yaklaşmalarına şaşacak kadar ileri gidiyordum; acaba bunlar onun imgesini içimde görmeleri gerekmez miydi?) bana aşkı sonunda daha da mükemmelleştiren bir sınama gibi görünüyordu. Bir tür ek harcama, bu kez yoklukta hayal gücünün ve arzunun ek harcaması.

1. Aynı şekilde Courbet'nin, ön planda uzanmış ancak yüzü görünmeyen bir kadının cinsel organını sunuşunu gösteren *Dünyanın Kökeni* adlı tablosu kadar insanda tarifsiz duygular uyandıran, bir kadın tarafından yapılmış bir tablo olmamasına üzülmüşümdür.

Altı ay önce Fransa'dan ayrılıp ülkesine döndü. Muh-temelen onu bir daha asla görmeyeceğim. Önceleri, sabahın ikisinde uyandıgımda benim için yaşamak ya da ölmek farksızdı. Tüm bedenim ağrıyordu. Acıyı koparıp atmak isterdim ama her yanıımı sarmıştı. Bir hırsızın odama girip beni öldürmesini diliyordum. Gün içinde hep bir şeylerle uğraşmaya, tembel tembel oturup kalmamaya çabalıyordum, aksi halde kaybolup gidecektim (bu kelimenin belirsiz bir anlamı var, daha çok bunalıma girmek, içmeye başlamak vb. demeli). Aynı amaçla, bu manipülasyonun benden talep ettiği çabaya rağmen, doğru düzgün giyinip makyaj yapmaya, gözlük yerine lens takmaya çalışıyordum. Ne televizyon izliyor ne de dergileri karıştırıyordum, tüm parfüm ve mikrodalga fırın reklamlarında sanki bir tek şey gösteriliyordu: Bir erkeği bekleyen bir kadın. İç çamaşırı satan dükkânların önünden geçerken başımı çeviriyordum.

Gerçekten çok kötü olduğumda, bir falcıya gitmek için şiddetli bir arzu duyuyordum; yapabileceğim tek hayati şey buymuş gibi geliyordu bana. Bir gün, Minitel'de¹

1. Kullanımına ülke genelinde 1982 yılında başlanan ve 2012'de sona eren, bir modemle Fransız telefon ağına bağlı bir teleteks terminali. (Y.N.)

falcıların adlarını aradım. Liste uzundu. Biri özellikle San Francisco depremini ve Dalida'nın ölümünü önceden bildiğini söylüyordu. Adları ve telefon numaralarını çıkarırken, geçen ay A.'nın yanında giymek için yeni bir elbise denerken duyduğum sevinci duydum, hâlâ yine onun için bir şeyler yapıyormuşum gibi. Sonra da hiçbir falcıya telefon etmedim, bana onun artık hiç gelmeyeceğini söylemelerinden korkuyordum. Şaşmadan, "Ben de falcılara gidecek duruma geldim," diye düşünüyordum. Neden bu duruma gelmeyecektim, anlamıyordum.

Bir gece, AIDS testi yaptırmak geldi içimden: "Hiç olmazsa belki bana bunu bırakmıştır."

Ne pahasına olursa olsun, vücudunu tepeden tırnağa anımsamak istiyordum. Yeşil gözlerini, alnındaki perçemi, omuzlarının kıvrımını net olarak görebiliyordum. Dişlerini, ağzının içini, baldırlarının biçimini, teninin dokusunu hissedebiliyordum. Bu yeniden oluşturma ile sanrı, bellek ile delilik arasında çok az ayrım olduğunu düşündüm.

Bir defasında yüzükoyun yatıp doyumla ulaştırdım kendimi, bu zevki ona borçluymuşum gibi hissettim.

Haftalarca:

gecenin bir yarısı uyanıp sabaha dek bir daha uyuyamadan ve hiçbir şey düşünmeden belirsiz halde kalakaldım. Uykuya dalmak istiyordum ama o hep üstümdeydi sanki.

canım kalkmak istemiyordu. Gün, herhangi bir planım olmaksızın önümde uzanıyordu. Zamanın beni artık hiçbir yere götürmeyeceği duygusu; beni sadece yaşlandırıyor.

markette, "Artık böyle bir şey (viski, badem vb.) almaya gerek yok," diye düşünüyordum.

eskiden bir erkeği düşünerek aldığım bluzlara, ayakkabılara, sırf moda uymak için aldığım anlamsız şeylere bakıyordum. Bu şeyleri, herhangi bir şeyi, biri için değilse, aşka hizmet etmeyecekse istemenin âlemi var mıydı? Şiddetli soğuklar nedeniyle bir boyun atkısına ihtiyacım oldu: "O, bunu görmeyecek."

kimseye katlanamıyordum. Takıldığım insanlar A.'yla ilişkim sırasında tanıdıklarım. Tutkumun içinde yer alıyorlardı. Bende hiçbir ilgi ya da saygı uyandırmaları bile onlara karşı bir tür sevgi besliyordum. Oysa, eskiden televizyonda A.'nın mimiklerini, gözlerini, yürüyüş biçimini bulmaktan hoşlandığım bir sunucuya veya bir oyuncuya bakamıyordum. Önemsemediğim başka bir insandaki o izler sanki bir aldatmacaydı. Bu kişilerin hâlâ A.'ya benzemeyi sürdürmelerinden nefret ediyordum.

dilekler tutuyordum; ay sonundan önce beni ararsa, bir insani yardım kuruluşuna beş yüz frank bağışlayacağım.

bir otelde, bir havaalanında yeniden buluştuğumuzu ya da bana mektup yazdığını hayal ediyordum. Söylemediği, hiçbir zaman yazmayacağı kelimelere yanıt veriyordum.

geçen yıl, o buradayken gittiğim bir yere – dışçıye ya da bir öğretmenler toplantısına– ye-

niden gidecek olduğumda aynı kıyafetleri giyiyor, aynı koşulların aynı sonuçları doğuracağına, akşam beni telefonla arayacağına kendimi inandırmaya çalışıyordum. Gece yarısına doğru, moralim bozuk yatağa girerken, bütün gün bu telefonun geleceğine gerçekten inandığımı anlıyordum.

Uyuyamadığım zamanlar, kafamda, A.'ya rastlamadan hemen önce bir hafta tatil yaptığım Venedik'e gittiğim oluyordu. Günlük programımı, izlediğim rotayı anımsamaya çalışıyor, kendimi yeniden Zattere'de, Giudecca'nın dar sokaklarında buluyordum. La Calcina Oteli'nin ek binasındaki odamı gözümün önüne getiriyor, her şeyi, o dar yatağı, Kafe Cucciolo'nun arkasına bakan kapatılmış pencereyi, üstüne kitaplarımı koyup başlıklarını sırasıyla okuduğum, beyaz bir örtü serili masayı anımsamaya çalışıyordum. Orada bulunan eşyaları tek tek sayıyor, A.'yla ilişkim başlamadan önce kaldığım bu mekândaki her şeyi, eksiksiz bir envanter bana bu ilişkiyi yeniden yaşatacakmış gibi, anımsamak için çaba gösteriyordum. Benzer bir inançla, kimi zaman gerçekten Venedik'e gitme ve aynı otelde, aynı odada kalma dürtüsü duyuyordum.

Bu süre zarfında tüm düşüncelerim, tüm eylemlerim öncekilerin bir tekrarıydı. Şimdiyi, yeniden mutluluğa açık bir geçmiş olmaya zorlamak istiyordum.

Durmadan, "Gideli iki hafta oldu, beş hafta oldu," ve "Geçen yıl bu tarihte şuradaydım, şunu yapıyordum," diye

hesaplıyordum. Bir alışveriş merkezinin açılışı, Gorbaçov'un Paris'e gelişi, Chang'ın Roland-Garros'u alışı gibi, hangi konuda olursa olsun hemen, "O buradayken olmuştu," diyordum. Bir dönemin özelliksiz anlarını –Sorbonne'un dosya odasındayım, Voltaire Bulvarı'nda yürüyorum, bir Benetton mağazasında etek deniyorum– öylesine oralarda olma duygusu içinde anımsıyordum ki kendi kendime, neden o güne, o âna, bir odadan bir başka odaya geçer gibi geçmenin imkânsız olduğunu soruyordum.

Düşlerimde geri döndürülebilir bir zaman arzusu da vardı. Yeniden hayata dönen (merhum) annemle konuşuyor, tartışıyor ama rüyamda onun ölü olduğunu biliyordum – kendisi de biliyordu. Bunun hiçbir olağanüstü yanı yoktu, ölümü geride kalmıştı, "atlatılmış bir bela" gibi, hepsi bu. (Galiba bu düşü sık sık gördüm.) Bir başka kez, mayolu bir küçük kız bir gezi sırasında kayboluyordu. Suçun nasıl işlendiği hemen temsil ediliyordu. Çocuk daha sonra kendini ölüme götüren olayı anlatmak için canlanıyordu. Ama yargıca göre, gerçeği öğrenmek bu canlandırma işini güçleştiriyordu. Başka rüyalarda, çantamı, yolumu yitiriyor, kısa süre içinde kalkacak bir tren için valizimi doldurmayı başaramıyordum. İnsanlar arasında A.'yı görüyordum, bana bakmıyordu. Bir taksideydik, onu okşuyordum, penisi hareketsizdi. Daha sonra, bana yeniden arzulu olarak göründü. Bir kafenin tuvaletinde, sokakta, bir duvar kenarında buluşuyorduk, tek kelime etmeden beni beceriyordu.

Hafta sonları kendimi ev işi, bahçe işi gibi çılgınca bir fiziksel aktiviteye zorluyordum. Akşamları, A.'nın öğleden sonrayı evimde geçirdiği zamanlarda olduğu

gibi bitkin düşüyordum, her yanıma uyuşuyordu. Ama bu, bana başka bir bedeni anımsatmayan, dehşet veren boş bir yorgunluktu.

A.'nın gidişinden aşağı yukarı iki ay sonra, hangi gün olduğunu artık bilmiyorum, "Eylül ayından bu yana, bir erkeği beklemekten başka bir şey yapmadım," vs. diye anlatmaya başladım. A.'yla ilişkiye bağlı her şeyi, Ceza-yir'deki ekim ayaklanmalarını, 14 Temmuz 1989 tarihinde havanın sıcak, göğün kapalı olduğunu, hatta en gereksiz ayrıntıları, örneğin haziranda bir mikser aldığı-mı, bir buluşmadan önceki günü tam olarak anımsadığım halde, belli bir sayfayı şiddetli bir yağmura ya da dünyada beş aydan bu yana meydana gelen, Berlin Duvarı'nın yıkılışını, Çavuşesku'nun ölümünü gibi olay-lara bağlamak benim için olanaksız. Yazı yazma zamanı-nın tutkunun zamanıyla hiçbir ilişkisi yok.

Ancak yazmaya başladığımda amacım, bir film seçimin-den bir ruj seçimine kadar, her şeyin aynı yönde ilerlediği o zamanda kalmaktı. İlk satırlardan başlayarak, iradem dışında kullandığım şimdiki zamanın hikâyesi, bitmesini istemediğim bir sürenin, "O zamanda hayat daha güzeldi," cümlesinin, sonsuz bir yinelemenin zamanıydı. Aynı zamanda önceden beklemenin, telefonların, randevuların yerini alan bir acı üretiyordu. (Şimdi bile ilk birkaç sayfayı yeniden okumak, evimdeyken üzerine geçirdiği ve giderken çıkardığı o bornoza bakıp dokunmanın verdiği acıyla aynı türden bir acı. Fark: Bu sayfalar benim

için, belki başkaları için her zaman bir anlam ifade edecek, oysa bornoz –şimdi sadece benim için anlamı var– bir gün artık bana hiçbir şey anımsatmayacak ve onu eski eşya torbasına koyacağım. Bunu not etmekle, herhalde bornozu da saklamaya çalışıyorum.

Ne var ki yaşamayı sürdürüyordum. Yani yazmak beni alıkoymadı, durduğum anda, sesini, yabancı aksanını artık işitmediğim, tenine dokunamadığım, soğuk bir kentte hayal edemediğim bir yaşam süren adamın, adı A harfiyle gösterilen adamdan daha erişilmez olan gerçek adamın eksikliğini duymamı engellemiyordu. Uzun sözün kısası, acıya dayanmaya, mantıksal olarak umut yokken, umut beslememe yardımcı olabilecek tüm yolları denemeye devam ediyordum: İskambil falları açıyor, Auber'deki bir dilencinin çanağına on frank koyup, “yeni den telefon etsin, geri gelsin” türünden dileklerde bulunuyordum. (Ve belki yazmak da bu yollardan biridir.)

İnsanlarla tanışmaktan nefret etmeme rağmen Kopenhag'da yapılacak bir konferansa katılmayı kabul ettim çünkü bu ona, gizli bir yaşam belirtisi, yanıt vermesi gerektiğine kendimi inandırdığım bir kartpostal göndermek için bir fırsat olacaktı. Bu kente gelir gelmez tek düşüncem bir kart satın almak, yola çıkmadan önce özenle yazdığım birkaç cümleyi bu karta kopyalayıp onu göndermek için bir posta kutusu bulmak olmuştu. Dönüş uçağında kendi kendime, Danimarka'ya sadece bir adama kart göndermek için geldiğimi söyledim.

A. buradayken üstünkörü okuduğum kitaplardan birini yeniden okumak istiyordum. O zamanki beklentimin, düşlerimin bu kitaplarda biriktiğini, o zaman yaşadığım tutkuya benzer bir tutkuyu yeniden bulacağımı

sanıyordum. Yine de bunu yapmaya karar veremiyor, kitabı açtığı anda batıl bir inançla geriliyordum; sanki *Anna Karenina*, falan sayfasının bir uğursuzluğu göze almadan çevrilmemesinin şart koşulduğu o gizemli yaşıtlardan biriydi.

Bir defasında, yirmi yıl önce yasadışı kürtaj yaptırdığım, 17. bölgedeki Cardinet Pasajı'na gitmek gibi şiddetli bir arzu düştü içime. Kesinlikle o sokağı, o binayı yeniden görmem, olayın yaşandığı daireye kadar çıkmam gerekiyormuş gibi geliyordu. Belli belirsiz bir biçimde, eski bir acının şimdiki acımı dindireceğini umuyordum.

Malesherbes İstasyonu'nda indiğimde, kendimi adı muhtemelen yeni olan ve bana bir şey ifade etmeyen bir meydanda buldum. Bir manava yolumu sormak zorunda kaldım. Cardinet Pasajı'nı gösteren tabelanın üstündeki yazı yarı yarıya silinmiş. Yapıların cepheleri yeniden sıvanmış, bembeyaz. Anımsadığım numaraya gittim ve kapıyı iterek açtım, girişte şifre tuşlamak zorunda olmadığınız ender kapılardan biriydi. Duvarda, bina sakinlerinin adlarının yazdığı bir liste vardı. Çocuğu alan yaşlı hasta bakıcı ölmüş ya da banliyöde bir huzur evine gitmişti, bu sokakta oturanlar artık üst tabaka insanlar. Pont-Cardinet'ye doğru ilerlerken, kendimi, herhalde midemde sondasıyla evinin önünde yere yığılmayacağımdan emin olmak için bana yakındaki gara kadar eşlik etmek isteyen o kadının yanında yeniden yürüdüğümü gördüm. "Bir keresinde buradaydım," diye düşündüm. Geçmişte kalan bu gerçek ve kurgu arasındaki farkı, belki bir gün oraya gittiğime inanmama duygusunu arıyordum, çünkü bir roman karakteri karşısında duyamazdım bunu.

Dönüşte Malesherbes İstasyonu'ndan tekrar metro-

ya bindim. Bu girişim hiçbir şeyi değiştirmemişti ama bunu yapmış olmaktan, kökeninde yine bir erkek olan bırakılmışlığa yeniden dönmekten memnundum.

(Kürtaj olduğu yere yeniden giden sadece ben miyim? Acaba başkalarının da aynı şeyleri yapıp yapmadıklarını veya hissedip hissetmediklerini öğrenmek için mi yoksa onların bu gibi şeyleri hissetmeyi normal bulmaları için mi ve hatta bir gün, bunları bir yerde okuduklarını unutup bizzat deneyimlemeleri için mi yazıyorum diye soruyorum kendime.)

Şimdi nisan ayındayız. Sabahları aklıma hemen A. gelmeden uyandığım oluyor. Dostlarla konuşmak, sinemaya gitmek, iyi bir akşam yemeği yemek gibi “yaşamın küçük hazları”nı yeniden tatma fikri eskiye göre daha az korkutuyor beni. Hâlâ tutkunun zamanında yaşıyorum (çünkü bir gün gelecek, uyandığımda A.’yı düşünmediğimi artık fark etmeyeceğim) ama bu zaman artık eskisi gibi değil, sürekli olmaktan çıktı.¹

Onunla ilgili ayrıntılar, bana söylediği sözler ansızın aklıma geliyor. Örneğin, Moskova’da ‘Sirki’ne gittiğini ve

1. Şimdiki zamanın hikâyesini, yani olmuş olanı –ama ne zamana kadar? – şu anda ama ne zamandan beri?– kullanıyorum çünkü daha iyi bir çözüm yolu bulunmadı. Çünkü, A.’ya olan tutkumdaki değişimin tam olarak günbegün farkına varamıyorum, sadece imgeler üstünde duruyor, ortaya çıkış tarihi kesinkes saptanamayan –tıpkı Tarih’teki gibi– bir gerçeğin işaretlerini ayırıyorum.

kedi eğitimcisi “olağanüstü” bulduğunu söylemesi. Bir an, onu gördüğüm bir düştan çıktığım sırada duyduğum rahatlık gibi büyük bir rahatlıkla doluyor içim ve o zaman düş gördüğümü unutuyorum. Her şeyin normale döndüğü ve “artık yoluna girdiği” duygusu. Sonra, o sözlerin çoktan uzaklarda kalmış olduğunu anlıyorum, bir kış daha geçti, kedi eğitimcisi belki sirkten ayrıldı, “olağanüstü” sözcüğü güncelliğini yitirdi.

Bir konuşma sırasında, ansızın A.’nın bir tavrını anlıyorum ya da ilişkimizin daha önce düşünmediğim bir yanını keşfediyorum sanırım. Bir erkek meslektaşımın kahve içerken bana, kendisinden yaşça büyük, evli bir kadınla vaktiyle gayet fiziksel bir ilişkisi olduğunu anlattı: “Akşamları onun evinden çıktığımda, muazzam bir erkeklik duygusu hissederek sokağın havasını içime çekiyordum.” A.’nın da aynı duyguya kapılmış olabileceğini düşündüm. Doğrulaması olanaksızdı ama sanki anıların bana vermediği, ölümsüz bir şeyi yakalamış gibi, bu keşfe pek sevinmişim.

Bu akşam metroda, karşımda iki kız konuşuyordu. Birinin, “Barbizon’daki müstakil evlerde kalıyorlar,” dediğini duydum. Barbizon’un bana ne anımsattığını bulmaya çalıştım ve birkaç dakika sonra, A.’nın bir pazar günü karısıyla oraya gittiğini söylediğini anımsadım. Bu anı herhangi bir anı gibiydi, örneğin çoktandır görüşmediğim bir arkadaşımın oturduğu Brunoy’un anımsatacağı şeyle aynıydı. Yani dünya A.’nın dışında yeniden bir anlam taşımaya mı başlıyor? Moskova Sirkindeki kedi eğitimcisi, bornoz, Barbizon, ilk gecedan bu yana günbegün kafamda imgeler, jestler, sözlerle kurduğum tüm metin – bir tutkunun yazılmamış romanını oluşturan tüm bu şeyler çözülmeye başlıyor. Bu metin, o canlı metnin sadece ka-

lıntısı, küçük bir izi. Belki o da öteki gibi, bir gün benim için bir hiç olacak.

Bununla birlikte onu bırakamıyorum, tıpkı geçen yıl baharda A.'dan beklentimin ve arzumun daimî olduğu sıralar, onu bırakmadığım gibi. Yaşamdan beklediğimin aksine, yazıdan hiçbir şey beklemediğimi bilerek. Yazının içine ne koyarsanız sadece onu alırsınız. Devam etmek, yazılanları okumaları için başkalarına sunma korkusunu da savuşturmak demektir. Yazma gereksinimi duyduğum sürece bu olasılığı umursamıyordum. Artık bu gereksinimin sonuna geldiğim için, yazılmış sayfalara şaşkınlıkla ve tutkumu yaşarken ya da onu anlatırken – tersine– hiçbir zaman hissetmediğim bir utançla bakıyorum. Bunlar, yayımlanma olasılığı karşısında birbirine yaklaşan yargılar ve “normal” değerler. (“Otobiyografik mi?” türünden sorulara yanıt verme, şu ya da bu nedenle kendini aklama zorunluluğu, görünüşü kurtaran roman biçimi dışındaki her tür kitabın gün ışığına çıkmasını engellemesi mümkün.)

Burada da, karalamalarla dolu, benden başka kimse- nin okuyamayacağı elyazımla yazdığım kâğıtların karşısında, bunun özel, önemsiz, neredeyse çocuksu bir şey olduğuna inanabilirim, tıpkı sınıfta defter kaplarının içine yazdığım aşk ilanları, müstehcen tümceler ve kimse- nin göremeyeceğine emin oldukça, rahatlıkla, utanç duymadan yazılabilen her şey gibi. Bu metni yazmaya başladığımda, onu herkesin bildiği daktilo harfleriyle gör- rünce masumiyetim sona erecek. ☺

Bir önceki cümlede durabilir, dünyada ve hayatımda olup biten hiçbir şeyin artık bu metne müdahale edemeyeceğini varsayabilirim. Onu zamanın dışında tutmak için, kısacası okunmaya hazır. Fakat bu sayfalar hâlâ kişisel, bugünkü gibi elimin altında olduklarına göre, yazı hâlâ açık. Bir sıfatın yerini değiştirmektense, gerçekliğin ne getirdiğini eklemek bana daha önemli görünüyor.

Geçen mayıs ayında yazmayı bıraktığım zaman ve şimdi 6 Şubat 1991 arasında, koalisyon devletleriyle Irak arasında öngörülen savaş patlak verdi. Irak'ın üzerine şimdiden, "İkinci Dünya Savaşı'nın tamamı boyunca Almanya'ya düşen bombalar"dan daha çok bomba düşmüş olmasına (bugünkü *Le Monde*'dan) ve tanıkların Bağdat'ta patlamalar yüzünden çocukların sağır olduklarını, sokaklarda sarhoş gibi yürüdüklerini anlatmalarına rağmen, propagandaya göre "temiz" bir savaş bu. İlan edilip de gerçekleşmeyen olayları, müttefiklerin kara operasyonunu, Saddam Hüseyin'in kimyasal silahlarını kullan-

masını, Galeri Lafayette'e yapılacak bir saldırıyı bekliyoruz sadece. Tutku zamanında olduğu gibi, gerçeği öğrenmek için duyulan aynı kaygı, aynı istek ve – olanaksızlık. Benzerlik burada bitiyor. Artık ne düş ne hayal gücü var.

Savaşın ilk pazar günü, akşam telefon çaldı. A.'nın sesi. Birkaç saniye dehşete kapıldım. Ağlayarak adını tekrarlıyordum. O da usul usul, "Benim, benim," diyordu. Hemen beni görmek istiyordu, taksiyle gelecekti. Varışına kadar bana kalan yarım saat içinde makyajımı yaptım, panik içinde giyindim. Sonra, daha önce hiç görmediği bir şala bürünüp koridorda bekledim. Şaşkınlıkla kapıya bakıyordum. Eskisi gibi, çalmadan içeriye girdi. Çok içmiş olmalıydı, bana sarılırken sallanıyordu, odaya çıkan merdivende neredeyse düşecekti.

Sonra, sadece kahve içmek istedi. Görünüşe göre yaşamı değişmemiş, Doğu'da da Fransa'da yaptığı aynı işi yapıyor, karısının istemesine karşın çocuğu yok. Otuz sekiz yaşında tavırları hâlâ gençlere özgü ama yüzü biraz daha kırışmış gibi. Tırnakları daha az bakımlı, elleri daha sert, kuşkusuz ülkesindeki soğuktan. Gittiğinden bu yana herhangi bir yaşam belirtisi göstermediği için sitem ettiğimde çok güldü: "Sana telefon edip günaydın, iyiyim diyecektim. Peki ya sonra?" Danimarka'dan Paris'teki eski işyerine gönderdiğim kartı almamıştı. Yerde karmakarışık duran giysilerimizi toplayıp yeniden giyindik ve onu Étoile yakınındaki otele bıraktım. Nanterre'den Pont-de-Neuilly'ye giderken kırmızı ışıklar yandığında öpüşüp birbirimizi okşuyorduk.

Dönüşte, Défense Tüneli'nde, "Hikâyem nerede?"

diye düşündüm. Ve sonra ekledim: “Artık hiçbir şey beklemiyorum.”

Üç gün sonra, bir kez daha görüşme fırsatı bulamadan tekrar ülkesine döndü. Yola çıkmadan önce telefonda bana, “Seni arayacağım,” dedi. Kendi ülkesinden mi yoksa fırsatını bulup geri dönmesi durumunda Paris’ten mi arayacağını kastetti bilmiyorum. Ona sormadım.

Bu dönüşün gerçekleşmediğini sanıyorum. Bizim hikâyemizin zamanı içinde bir hiç, sadece bir tarih bu, 20 Ocak. O akşam yeniden gelen adam, burada bulunduğu yıl boyunca, daha sonra yazdığım zamanlarda içimde taşıdığım adam değildi. Bu adamı bir daha hiç görmeyeceğim. Bununla birlikte, iki yıl süresince en zorlu ama en az açıklanabilir gerçekliğiyle tutkuma tüm anlamını veren, işte bu gerçekdışı, neredeyse var olmayan dönüş bu.

Ondan elimde kalan, biraz bulanık fotoğrafta biraz Alain Delon’a benzeyen, iri ve sarışın bir adam görüyorum. Onun her şeyi, gözleri, ağzı, cinsel organı, çocukluk anıları, nesnelere ani kavrama biçimi, sesi benim için değerliydi.

Dilini öğrenmek istedim. İçki içtiği bir bardağı yıkamadan kaldırıp sakladım.

Kopenhag’tan dönerken, onu bir daha göremeyeceksem uçağımın düşmesini diledim.

Geri dönmesi için, bu fotoğrafı geçen yaz Padova’da Aziz Antonio’nun mezar taşına –başkaları mendil ya da

yakarışlarını içeren katlanmış kâğıtlar getirmişlerdi– dokundurdum.

Bunu “hak etmiş” ya da “hak etmemiş” olmasının kuşkusuz hiçbir önemi yok. Ve tüm bunların bana başka bir kadınmışım gibi yabancı gelmeye başlaması şunu hiç değiştirmiyor: Onun sayesinde, beni bu başka kadından ayıran sınıra, kimi zaman bu sınırı aşmayı düşünecek kadar yaklaştım.

Zamanı tüm bedenimle bir başka türlü ölçtüm.

İnsanın neler yapabileceğini, hem de her şeyi yapabileceğini keşfettim. Kendim de onlara başvurana kadar başkalarında çılgınca bulduğum yüce ya da ölümcül arzular, onursuzluk, inançlar ve davranışlar. Farkında olmadan, o beni dünyaya daha çok bağladı.

Bana, “Benimle ilgili kitap yazmayacaksın,” demişti. Ama ne onunla ne de kendimle ilgili bir kitap yazdım. Ben sadece onun varlığının bana kattığı şeyleri –kuşkusuz okumayacağı, ona yönelik olmayan– sözcüklere dök-tüm. Yapılan başışı geri ödemek gibi bir şey.

Çocukken benim için lüks, kürk mantolar, uzun elbiseler ve deniz kıyısındaki villalardı. Daha sonra, bunun entelektüel bir yaşam sürmek olduğuna inandım. Şimdi bana öyle geliyor ki lüks aynı zamanda, bir erkeğe ya da bir kadına olan tutkuyu yaşayabilmektir.

İsimsiz bir anlatıcı, evli ve yabancı bir adam, her şeyi tüketen bir tutku, saplantıya dönüşen bir aşk... Ernaux ispatsız, sade üslubuyla, cinsellik temelinde kurulan bu ilişkinin dinamiklerini, tutkunun tuzağına düşmüş kalbin arzularını, beklentilerini, arzulanan erkeğin varlığıyla özdeşleşmedikçe katlanılabilir olmaktan çıkan günlük işleri, sıradan olayları bütün içtenliğiyle, cesurca ortaya koyuyor.

Yalın Tutku, hangi toplumsal konuma ait olursa olsun, tutkunun insanları nasıl ele geçirebileceğini, kişinin iradesini nasıl hiçliğe indirgeyip körleştirebileceğini anlatan, nadir görülecek türden bir yüzleşme deneyimi.

“Fransız edebiyatının en önemli yapıtlarından birinin yazarı olan Annie Ernaux’nun eseri yıkıcı olduğu kadar güçlü, öfkeli olduğu kadar da incelikli.”

Édouard Louis

“Basit açıklamalara kafa tutan tutkulara adanmış bir eser.”

The New York Times

#fransizedebiyatı #kadinyazını #kadinerkekilişkileri #tutku #aşk #bağımlılık

 can

canyayinlari.com | [f](#) | [i](#) | [t](#) canyayinlari

roman

ISBN 978-975-07-5595-8

9 789750 755958